

KUALITI PERKAHWINAN PADA FASA PERTAMA PERKAHWINAN (1-10 TAHUN): PENGARUH GAYA KOMUNIKASI DAN PENYESUAIAN HIDUP

*(Marital Quality in The First Phase of Marriage (1-10 Years): The Influence of
Communication Style and Life Adjustment)*

Siti Marziah Zakaria*, Salina Nen, Abdul Rahman Ahmad Badayai & Nor Hazila Mat Lazim

ABSTRAK

Kualiti perkahwinan telah dikaji selama beberapa dekad tetapi penemuan masih berubah-ubah kerana adanya harapan dan permintaan individu yang realistik atau idealistik. Walau bagaimanapun, 10 tahun pertama perkahwinan dilihat sebagai satu fasa yang paling mencabar bagi pasangan berkahwin kerana kedua-dua pasangan perlu menangani hidup dan menyesuaikan diri dalam alam perkahwinan. Oleh itu, artikel ini bertujuan untuk mengkaji pengaruh gaya komunikasi dan penyesuaian hidup terhadap kualiti perkahwinan dalam pasangan suami isteri yang telah berkahwin antara satu hingga 10 tahun. Sejumlah 340 responden berusia antara 20 hingga 40 tahun telah terpilih untuk kajian ini. Kajian ini merupakan kajian kuantitatif dengan menggunakan kaedah kajian silang rentas. Responden diberi satu set soal selidik yang terdiri daripada maklumat demografi, skala kualiti perkahwinan, skala gaya komunikasi, dan skala penyesuaian hidup. Berdasarkan hasil regresi berganda, kedua-dua gaya komunikasi (gaya komunikasi terbuka vs gaya komunikasi negatif) dan penyesuaian hidup adalah peramal yang signifikan kepada kualiti perkahwinan dalam kalangan pasangan muda (1-10 tahun perkahwinan) di Malaysia. Kedua-dua peramal menyumbang kepada sejumlah besar varians perkahwinan berkualiti. Kesimpulannya, gaya komunikasi terbuka dan penyesuaian hidup boleh menjadi elemen penting dalam menjamin dan mengekalkan sesebuah perkahwinan dalam jangka masa panjang. Kedua-dua peramal ini juga boleh dicadangkan sebagai modul pasca perkahwinan untuk pasangan berkahwin kurang daripada 10 tahun.

Kata kunci: kualiti perkahwinan, penyesuaian hidup, komunikasi, pasangan muda

ABSTRACT

The marital quality has been studied for decades and yet the finding still varied due to individual realistic or idealistic expectation and demand. However, the first 10 years of marriage is seen as the most challenging phase as coping and adjustment to the newly marriage-life are much needed by both couples. Therefore, this article is aimed to study the effect of communication style and life-adjustment on marital quality among couples between one to 10 years of marriage. A total of 340 respondents age between 20 to 40 years old were recruited for the study. Respondents were given a set of questionnaire comprised of demographic information, marital quality scale, communication style scale, and life-adjustment scale. Based on the multiple regression results, both communication style and life-adjustment are significant predictors of marital quality among young couples (1-10 years of marriage) in Malaysia. Both

predictors contribute to a high total variance of marital quality. As a conclusion, the communication style and life adjustment could be the pivotal elements in securing and maintaining the marriage in a long term run. These two predictors can also be proposed as a post-marriage module for couples less than 10 years of marriage.

Keywords: marital quality, life adjustment, communication, young couple

PENGENALAN

Secara umum, perkahwinan yang berkualiti dikaitkan dengan pelbagai konsep asas seperti kebahagiaan, kesejahteraan, kepuasan dan kestabilan hubungan antara suami dan isteri. Kualiti perkahwinan merupakan suatu bentuk penilaian yang global (Fincham & Bradbury, 1987) yang bertindak sebagai salah satu aspek penting untuk memahami kesejahteraan dan kegembiraan seseorang dalam kehidupan berkeluarga.

Terdapat beberapa faktor pembentukan keluarga yang bahagia seperti komitmen, pengiktirafan, saling menghormati dan kejujuran, tanggungjawab, penyesuaian, tolak-ansur dan toleransi, tidak mementingkan diri sendiri, komunikasi, empati dan kepekaan, kasih sayang dan kemesraan, serta nilai keagamaan (Rozumah & Rumaya, 2002). Hal ini turut disokong oleh dapatan kajian bahawa kualiti perkahwinan berhubung rapat dengan kebahagiaan perkahwinan (Velotti et al., 2015), kepuasan dan keharmonian hidup (Carr, Freedman, Cornman, & Schwarz, 2014), tahap kesihatan yang baik (Kiecolt-Glaser & Newton, 2001; Donoho, Crimmins, & Seeman, 2013), kepuasan hubungan seksual (Young et al., 1998; Yeh et al., 2006), tahap penyesuaian hidup yang tinggi (Hamamci, 2005), saling memaafkan antara pasangan (Bell, Kamble, & Fincham, 2018; David & Stafford, 2015) dan hasil-hasil positif yang lain.

Perkahwinan boleh memberi dua kesan yang berbeza samada kesan positif atau kesan negatif. Ini bergantung kepada kualiti perkahwinan yang dimiliki. Kualiti perkahwinan yang positif merujuk kepada interaksi positif dalam perkahwinan, kebahagiaan atau kepuasan perkahwinan. Sebaliknya, kualiti perkahwinan yang negatif berkaitan dengan ketidakstabilan perkahwinan, perselisihan faham dan melibatkan beban masalah-masalah rumah tangga (Abdul Razak et al., 2015). Perkahwinan turut memberi kesan kepada anak-anak dan juga masyarakat sekeliling. Kajian Cunningham dan Thornton (2006) membuktikan bahawa kelemahan kualiti perkahwinan ibu bapa akan mempengaruhi dan membentuk sikap anak-anak dewasa seperti seks sebelum berkahwin, bersekedudukan, penceraian dan hidup bersendirian daripada berkahwin.

Kajian literatur mengenai kualiti perkahwinan difokuskan kepada beberapa aspek utama iaitu demografi, personaliti, dan pemboleh ubah sosial (Spanier & Lewis, 1980). Antara faktor demografi yang mempengaruhi kualiti perkahwinan termasuklah jantina, umur, kaedah pemilihan pasangan, tempoh perkahwinan, pendapatan keluarga, dan juga bilangan anak (Allendorf & Gihimire, 2013; Amiri & Zarimoghadam, 2010; Zainah et al., 2012). Manakala, faktor-faktor seperti kasta, pekerjaan dan usia semasa berkahwin, tidak mempunyai kaitan dengan kualiti perkahwinan (Allendorf & Gihimire, 2013). Sementara itu, beberapa kajian (Härkönen & Dronkers 2006; Isen & Stevenson, 2010; Mirecki et al., 2013) mendakwa wanita yang berpendidikan tinggi mempunyai kualiti dan kestabilan perkahwinan yang lebih tinggi berbanding wanita yang rendah tahap pendidikan. Dengan kata lain, seseorang yang berpendidikan tinggi mempunyai tahap kualiti perkahwinan yang tinggi.

Di samping itu, kualiti perkahwinan juga turut dinilai berdasarkan persepsi suami dan isteri terhadap perkahwinan dan pasangan masing-masing (Zainah et al., 2012). Golongan wanita dilaporkan kurang berpuas hati dengan perkahwinan mereka berbanding golongan

lelaki (Jackson et al., 2014; Stevenson & Wolfers, 2009). Misalnya, laporan kaji selidik kebangsaan di Amerika Syarikat pada tahun 1980 dan 2000 menunjukkan rata-rata wanita mempunyai kualiti perkahwinan yang rendah (Amato et al., 2007). Amato dan Booth (1995) menyatakan isteri yang memiliki sifat egalitarian kurang berpuas hati dengan perkahwinan kerana mereka perlu berunding dengan suami mengenai tanggungjawab kerja dan urusan keluarga yang mencetuskan perselisihan dan tekanan dalam hubungan.

Kajian Rumaya, Irese and Siti Nor (2007) pula menunjukkan taraf pendidikan yang rendah, tempoh perkahwinan yang singkat, kurang bilangan anak, serta faktor personaliti seperti tahap neurotisme yang rendah, tahap ekstraversi yang tinggi, tahap keterbukaan yang tinggi, tahap kepersetujuan yang tinggi, dan tahap kehematan yang tinggi akan menyumbang kepada kualiti perkahwinan. Secara keseluruhan, kajian ini membuktikan faktor dalaman iaitu personaliti memberi kesan terhadap kualiti perkahwinan secara langsung atau tidak langsung. Berhubung dengan hal ini, Shackelford dan Buss (2000) mengutarakan bahawa kepuasan perkahwinan merupakan satu keadaan psikologi yang dicetuskan mekanisme-mekanisme terlibat yang mengawal selia faedah dan kepentingan perkahwinan kepada seseorang individu. Dalam kajian mereka, didapati bahawa ciri-ciri personaliti negatif pasangan, sifat mengongkong, dan syak wasangka terhadap kecurangan pasangan mengakibatkan ketidakpuasan dalam perkahwinan.

Menurut Poortman (2005), faktor masalah kewangan didapati memberi kecenderungan yang tinggi untuk pasangan bercerai apabila suami bekerja secara tidak konsisten pada tahun pertama perkahwinan. Selain itu, Jackson et al. (2017) mendapati bahawa pasangan yang berpendapatan rendah kurang berpuas hati dengan perkahwinan mereka berbanding pasangan yang berpendapatan tinggi. Seterusnya, kajian Abe Sohpiyan, Zulza dan Anwar (2014) menunjukkan bahawa faktor luaran iaitu pendapatan keluarga dan perkahwinan di usia muda merupakan penyebab berlakunya penceraian di Mukah, Sarawak. Ini menunjukkan bahawa kewangan yang stabil dan mencukupi adalah penting untuk menyara kehidupan serta memenuhi keperluan dan kehendak ahli keluarga. Kajian ini walau bagaimanapun hanya memberi fokus kepada faktor luaran berbanding dengan faktor dalaman dalam perkahwinan seperti gaya komunikasi dan penyesuaian hidup selepas berkahwin.

Penyesuaian hidup selepas berkahwin melibatkan elemen penyesuaian nilai, gaya hidup, komitmen dan pengurusan masa. Kajian yang dijalankan ini menguji pengaruh penyesuaian hidup dalam kalangan pasangan fasa pertama perkahwinan (1-10 tahun). Menurut Suriyani, Fatahyah dan Aina Razlin (2009), perkahwinan akan berjaya apabila kedua-dua pasangan memberikan komitmen terhadap satu sama lain dan bekerjasama dalam apa jua keadaan. Penyelidik lain pula berpandangan bahawa hubungan dalam perkahwinan terjalin apabila pasangan saling memberi dan menerima antara satu sama lain serta saling mempengaruhi (Johnson, Makinen & Milikin 2001). Ikatan perkahwinan tersebut akan mewujudkan perasaan selamat, selesa dan intim antara kedua-dua pasangan. Maka, penyesuaian hidup dan gaya komunikasi terbuka tentunya diperlukan bagi meningkatkan kualiti perkahwinan. Sikap saling memberi dan menerima adalah output daripada penyesuaian hidup. Manakala komunikasi terbuka yang berkesan tentunya dapat mempengaruhi keputusan dan penyelesaian masalah dalam perkahwinan.

Justeru, artikel ini akan mengenalpasti peramal yang signifikan kepada kualiti perkahwinan. Dapatan mengenai peramal kualiti perkahwinan penting untuk merancang program bagi meningkatkan kualiti perkahwinan dalam kalangan pasangan pada fasa pertama perkahwinan. Dapatan kajian juga seterusnya akan memberi input kepada pembangunan modul bagi memperkasa institusi perkahwinan terutamanya pada fasa pertama perkahwinan iaitu 1 hingga 10 tahun pertama.

METODOLOGI KAJIAN

Rekabentuk kajian

Kajian mengaplikasi teknik soal selidik untuk mengumpul data kuantitatif. Satu set soal selidik telah disediakan daripada skala yang dibangunkan sendiri dan skala yang standard. Soal selidik dijalankan oleh enumerator terlatih. Mereka bergerak secara berkumpulan setelah mendapat maklumat lokasi responden dan menghubungi responden untuk mendapatkan kerjasama dan persetujuan. Teknik persampelan yang digunakan ialah teknik persampelan purposif yang mengambil kira beberapa kriteria yang telah ditetapkan untuk pemilihan responden.

Sampel kajian

Sampel kajian terdiri daripada lelaki dan wanita yang sedang berada dalam fasa pertama perkahwinan (1-10 tahun). Kriteria inklusif yang ditetapkan adalah tinggal bersama, merupakan perkahwinan pertama, telah berkahwin sekurang-kurangnya setahun hingga 10 tahun dan berumur 20-40 tahun. Sebanyak 340 orang responden telah berjaya disoal selidik. Mereka menjawab sendiri (self-report) soal selidik dengan dibantu oleh enumerator terlatih. Mereka diberikan penerangan terlebih dahulu mengenai objektif kajian serta etika kerahsiaan kajian. Penyertaan responden adalah secara sukarela dan mereka boleh menarik diri daripada kajian pada bila-bila masa sahaja.

Instrumen kajian

Instrumen kajian ialah skala yang dibangunkan sendiri oleh penyelidik serta skala standard yang telah dibuktikan kesahan serta kebolehpercayaannya. Soal selidik terdiri daripada 5 bahagian iaitu demografi, skala kualiti perkahwinan, skala gaya komunikasi, skala penyesuaian hidup dan skala pengurusan konflik. Skala kualiti perkahwinan dan penyesuaian hidup telah dibina oleh penyelidik dengan menggunakan prosedur pembangunan instrumen kajian yang sistematik (Rujuk Jadual 1). Skala komunikasi pula diadaptasi daripada *The Negative Communication Scale (9 Item)* dan *Open Communication Scale (6 item)* (Troost et al., 2005). Ujian kesahan serta kebolehpercayaan telah dijalankan ke atas skala yang dihasilkan. Kajian rintis telah mendapati nilai kebolehpercayaan alpha (Cronbach alpha) yang tinggi bagi skala kualiti perkahwinan dan penyesuaian hidup, iaitu melepasi 0.7. Analisis faktor juga telah dijalankan ke atas kedua-dua skala ini dan mendapati nilai pemberat (factor loading) yang boleh diterima bagi kesemua item, iaitu melepasi 0.4.

Jadual 1: Instrumen kajian

Skala	Jumlah item	Nilai kebolehpercayaan	Domain	Contoh item
1. Skala gaya komunikasi	15	0.837	<ul style="list-style-type: none"> Komunikasi terbuka Komunikasi negatif 	<ul style="list-style-type: none"> Saya jarang bercakap dengan pasangan tentang masalah peribadi Pasangan saya selalu memaksa saya ikut caranya Pasangan saya sering mencari salah saya

2.	Skala penyesuaian hidup	12	0.919	<ul style="list-style-type: none"> • Penyesuaian masa • Penyesuaian kewangan • Penyesuaian nilai dan budaya 	<ul style="list-style-type: none"> • Saya sering memperuntukkan masa berkualiti bersama keluarga • Fokus hidup saya berubah selepas berkahwin • Saya selalu bertolak ansur dengan pasangan
3.	Skala kualiti perkahwinan	33	0.956	<ul style="list-style-type: none"> • Kepuasan perkahwinan • Kestabilan perkahwinan • Konflik perkahwinan • Kegembiraan dalam perkahwinan 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami selalu makan bersama • Saya sayangkan pasangan saya • Saya gembira dengan perkahwinan ini • Saya rasa perkahwinan saya bermasalah

Analisis data

Kajian ini dianalisis secara deskriptif dan inferensi. Nilai min dan sisihan piawai bagi semua item telah dikenalpasti. Item juga telah dikelompokkan mengikut domain atau faktor. Bagi melihat hubungan antara penyesuaian hidup dan gaya komunikasi dengan kualiti perkahwinan, analisis secara inferensi iaitu korelasi pearson telah digunakan. Manakala, analisis regresi berganda telah dijalankan untuk mengenal pasti nilai perkaitan dan nilai ramalan pemboleh ubah bebas penyesuaian hidup dan gaya komunikasi ke atas pemboleh ubah bersandar kualiti perkahwinan. Seterusnya, ujian normaliti juga telah dijalankan ke atas data untuk memastikan data bertaburan secara normal (graf taburan bell-shape) dan mempunyai *outliers* yang minimum.

DAPATAN KAJIAN

Responden terdiri daripada pelbagai latar belakang pendidikan, pekerjaan, umur dan pendapatan. Responden yang dikaji memenuhi kriteria inklusif yang telah ditetapkan. Secara keseluruhannya, kajian mendapat kerjasama yang lebih baik daripada responden wanita (73%) berbanding lelaki (27%). Kebanyakan prospek lelaki yang ditemui enggan untuk terlibat dalam kajian ini. Bagi latar belakang pendidikan, sejumlah 46% responden yang dikaji memiliki kelulusan ijazah sarjana muda, diikuti dengan 28% yang memiliki diploma atau STPM. Responden bekerja dalam pelbagai sektor termasuklah sektor kerajaan, swasta dan bekerja sendiri. Bilangan responden yang bekerja di sektor swasta hampir sama dengan jumlahnya dengan penjawat awam.

Jadual 2: Latar belakang sosio-demografi responden

Demografi	Kategori	Kekerapan	Peratus
Jantina	Lelaki	92	27.0
	Wanita	248	73.0
Pendidikan	Sekolah rendah	2	0.6
	Sekolah menengah/SPM	42	12.4
	Diploma/STPM	95	27.9
	Ijazah sarjana muda	157	46.2
	Master/Phd	44	12.9
Sektor pekerjaan	Kerajaan	147	43.2
	Swasta	137	40.3
	Sendiri	56	16.5

Min bagi umur responden juga telah dianalisis. Secara umumnya, kajian ini meletakkan kriteria umur 20 hingga 40 tahun untuk terlibat dalam kajian ini, yang merangkumi umur awal dewasa. Mereka dijangkakan baru memulakan alam perkahwinan. Mereka juga disyaratkan telah berkahwin sekurang-kurangnya setahun hingga 10 tahun untuk terlibat dalam kajian. Perkahwinan 1-10 tahun dikategorikan sebagai fasa pertama perkahwinan, yang melibatkan proses perkenalan, penyesuaian dan perubahan hidup. Umur responden yang dikaji secara purata ialah 31 tahun, manakala umur pasangan adalah 32 tahun. Ini menunjukkan perbezaan yang kecil antara umur responden dan umur pasangan. Manakala bagi pendapatan, responden melaporkan pendapatan yang lebih kecil (min = 3064) berbanding pendapatan pasangan mereka (min = 3274). Majoriti daripada mereka melaporkan bilangan anak yang sedikit iaitu antara 1-2 orang sahaja. Memiliki anak yang sedikit merupakan antara perubahan sosial yang sedang dilalui oleh negara yang akan memberi kesan kepada populasi negara. Bagi tempoh perkahwinan pula, responden mencatatkan min perkahwinan selama 5 tahun. Mereka masih berada dalam peringkat awal perkahwinan yang cenderung untuk mengalami konflik hubungan dan perselisihan.

Jadual 3: Min umur, pendapatan dan bilangan anak

Demografi	Min
Umur responden	31
Umur pasangan	32
Pendapatan responden	RM3064
Pendapatan pasangan	RM3274
Bilangan anak	1.34
Tempoh perkahwinan	5 tahun

Keputusan regresi berganda

Analisis regresi berganda mendapati bahawa gaya komunikasi dan penyesuaian hidup merupakan peramal yang signifikan kepada kualiti perkahwinan. Gaya komunikasi negatif telah dikodkan semula (recode) untuk menunjukkan markah rendah bagi gaya negatif (markah 4 kepada 1, 3 kepada 2, 2 kepada 3, dan 1 kepada 4). Gaya komunikasi meramal 0.383 ($p < 0.05$), manakala penyesuaian hidup meramal sebanyak 0.444 ($p < 0.05$) ke atas varians kualiti perkahwinan. Nilai R^2 menunjukkan bahawa kedua-dua pemboleh ubah ini menyumbang sebanyak 48% ke atas varians kualiti perkahwinan. Model regresi didapati sepadan dengan nilai $F = 152.33$, $p < 0.05$.

Jadual 4: Analisis regresi

Pemboleh ubah bebas	Beta	t	p
Pemalar	29.178	5.862	.000
Komunikasi	0.383	8.937	.000
Penyesuaian hidup	0.444	10.375	.000

$R^2 = 0.475$, $F = 152.33$ $p < 0.05$

PERBINCANGAN KAJIAN

Antara input penting dapatan kajian ini ialah gaya komunikasi dan penyesuaian hidup dalam fasa awal adalah faktor kritikal dalam mempengaruhi kualiti dan kepuasan perkahwinan seseorang. Komunikasi antara pasangan berkahwin perlu mempunyai dua ciri asas iaitu komunikasi yang efektif dan positif. Komunikasi yang efektif memastikan mesej dapat disampaikan dan direspons sewajarnya oleh pasangan. Kelemahan dalam berkomunikasi secara efektif secara dua hala boleh menimbulkan salah faham, konflik dan halangan dalam urusan seharian kehidupan pasangan berkahwin. Justeru, komunikasi yang positif seharusnya mendominasi corak komunikasi pasangan. Komunikasi yang positif, yang diselangi oleh kata-kata pujian, penghargaan, kasih-sayang dan minat yang tinggi akan menjadikan perkahwinan lebih kukuh, akrab dan sihat. Komunikasi yang efektif dan positif antara pasangan membantu mengurangkan tekanan seharian dalam hubungan rumah tangga (Ledermann et al., 2010; Suleyman, 2014).

Kualiti komunikasi juga tidak kurang pentingnya. Komunikasi bukan sahaja untuk menyampaikan maklumat antara satu sama lain namun komunikasi juga perlu untuk memenuhi keperluan seseorang untuk merasa wujudnya ikatan mesra dalam hubungan. Kajian oleh Driver & Gottman (2004) misalnya menunjukkan bahawa momen harian bersama pasangan seperti membuat jenaka dan interaksi hubungan menyumbang ke arah kesan positif ketika menghadapi konflik. Keupayaan suami untuk berjenaka dalam kehidupan seharian secara tidak langsung mengikat kasih sayang dan menghiburkan hati pasangan mereka.

Kemahiran menangani konflik adalah sebahagian daripada komunikasi efektif yang perlu dikuasai oleh pasangan berkahwin. Konflik dalam perkahwinan adalah lumrah dan sukar dielakkan. Justeru, memiliki kemahiran menangani konflik membantu pasangan berkahwin menangani cabaran dan perbezaan pendapat dengan lebih baik dengan impak negatif yang minimum. Ketidakeupayaan menangani konflik secara berkesan boleh memberikan kesan sosial dan psikologikal yang negatif dan berpanjangan. Banyak kajian lepas dijalankan mengenai kepentingan strategi menangani konflik dan pengaruhnya ke atas sosial dan psikologikal individu (Coyne, Thompson, & Palmer, 2002; Yazdani et al., 2016; Abdul Razak et al., 2015). Misalnya, kajian Coyne, Thompson, dan Palmer (2002) membandingkan tiga jenis kumpulan wanita iaitu pesakit luar yang tertekan, pesakit dalam yang tertekan, dan kawalan komuniti bersama pasangan mereka untuk mengenal pasti strategi yang diguna pakai dalam menangani konflik. Dapatan menunjukkan pasangan pesakit luar yang tertekan dilaporkan mempunyai masalah rumah tangga serta kekurangan strategi menangani konflik berbanding dengan pasangan kawalan komuniti. Sementara hasil kajian Yazdani et al. (2016) pula mendapati bahawa tiada hubungan signifikan bagi penggunaan strategi antara pasangan. Tetapi, hubungan perkahwinan dengan tahap sokongan sosial yang diterima oleh lelaki dan wanita adalah positif serta signifikan.

Transisi dalam perkahwinan pula merupakan pengalaman lumrah yang akan dialami oleh setiap pasangan. Salah satu kitaran transisi yang memberi impak besar dan memerlukan penyesuaian adalah kelahiran anak (Cowan & Cowan, 2000). Kajian mendapati bahawa

berlaku penurunan kepuasan dan kualiti dalam perkahwinan selepas kelahiran anak pertama (Mitnick, Heyman & Smith Slep, 2009; Twenge, Campbell, & Foster, 2003). Majoriti pasangan berkahwin dalam kajian ini mempunyai 1-2 orang anak. Transisi status daripada pasangan berkahwin yang tidak memiliki anak kepada menjadi ibu bapa sedikit sebanyak akan mengubah kualiti perkahwinan. Ini diperkuatkan oleh dapatan kajian-kajian lalu yang menunjukkan penurunan kualiti perkahwinan disebabkan oleh komunikasi yang negatif dan berkurangnya kualiti masa bersama pasangan (Cowan & Cowan, 1995; Pinquart & Teubert, 2010).

KESIMPULAN

Kesimpulannya, dapatan kajian menunjukkan bahawa gaya komunikasi iaitu komunikasi terbuka (positif) sangat mempengaruhi kualiti perkahwinan. Begitu juga dengan penyesuaian hidup setelah berkahwin. Kedua-dua factor ini merupakan elemen yang sangat sukar untuk ditangani oleh pasangan muda. Mereka terbawa-bawa dengan gaya komunikasi sebelum berkahwin yang kebanyakannya bersifat mengelak, menyalahkan, dan menghukum. Sukar bagi mereka menjadi pendengar yang baik, bertanya dan meminta kepastian. Penyesuaian hidup juga adalah bahagian yang sukar. Masa, kewangan, serta nilai dan budaya merupakan domain dalam penyesuaian hidup. Kebanyakan mereka, terutamanya pihak suami masih lagi menjalani kehidupan seperti zaman bujang dahulu, terutamanya dari segi kewangan dan masa. Inilah antara sebab ramai di antara mereka yang dihipit masalah kewangan selepas berkahwin. Pengurusan kewangan mereka masih lemah, mereka masih lagi mempunyai tabiat membuang masa di luar serta tidak sanggup memberikan komitmen kepada rumah tangga.

Beberapa cadangan kajian dapat disarankan iaitu, pertama, kajian lebih terperinci boleh dilakukan bagi memahami lebih lanjut faktor peramal gaya komunikasi dan penyesuaian perkahwinan pasangan berkahwin dalam mempengaruhi kualiti perkahwinan pasangan fasa awal perkahwinan. Ini dapat memberi gambaran lebih jelas corak komunikasi yang dipraktikkan dan bagaimana perbezaan corak komunikasi ini mempengaruhi kualiti perkahwinan. Begitu juga dengan faktor peramal penyesuaian hidup. Fasa awal perkahwinan adalah tempoh kritikal dan kebanyakan perceraian berlaku pada fasa pertama 1-10 tahun usia perkahwinan. Pelbagai transisi kehidupan berlaku dalam fasa ini seperti perubahan status bujang kepada berkahwin, perubahan privasi, pembuatan keputusan, kewangan, sosial dan keibubapaan. Sudah pasti, pasangan perlu mempunyai kemahiran daya tindak untuk dapat menyesuaikan diri dengan perubahan-perubahan drastik yang berlaku dalam fasa awal perkahwinan. Kajian lanjut diperlukan bagi memahami apakah faktor-faktor transisi yang paling memberi kesan kepada kualiti perkahwinan di fasa awal dan penerokaan corak penyesuaian bagi mengenalpasti keberkesannya dalam membantu menangani transisi dalam perkahwinan. Dalam erti kata lain, memahami proses adaptif pasangan berkahwin bagi menangani transisi kehidupan yang berpotensi memberikan tekanan dan menurunkan kualiti perkahwinan.

PENGHARGAAN

Artikel ini ditulis berdasarkan dapatan daripada kajian GGPM-2017-128 bertajuk: “Kualiti perkahwinan bagi perkahwinan fasa pertama (1-10 tahun) di Lembah Klang: Pengaruh komunikasi, penyesuaian hidup dan pengurusan konflik”. Setinggi-tinggi penghargaan kepada UKM, CRIM, dan FSSK yang menyokong kajian ini.

RUJUKAN

- Abe Sohpihan Abdul Rahman, Zuliza Mohd Kusrin, & Anwar Fakhri Omar. (2014). Faktor Perceraian di Mahkamah Syariah Bahagian Mukah, Sarawak dari Tahun 2000 hingga 2010. *Islāmmiyyāt*, 36(1), 5 - 20.
- Abdul Razak, S. N. F., Mohd Hoesni, S., Zakaria, E., & Ismail, R. (2015). The Role of Dyadic Coping to Marital Quality – The Conceptual Paper. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 211, 911–916.
- Allendorf, K., & Ghimire, D. J. (2013). Determinants of marital quality in an arranged marriage society. *Social Science Research*, 42(1), 59–70.
- Amiri Majd, M., & Zarimoghadam, F. (2010). The relationship between welfare and marital satisfaction in housewives and working women. *Behavioral Sciences*, 2(4), 9-21
- Amato, P.R., & Booth, A. (1995). Changes in Gender Role Attitudes and Perceived Marital Quality. *American Sociological Review* 60:58–66.
- Amato, P. R., Booth, A., Johnson, D. R., & Rogers, S. J. (2007). *Alone together: How marriage in America is changing*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bell, C. A., Kamble, S. V., & Fincham, F. D. (2018). Forgiveness, Attributions, and Marital Quality in U.S. and Indian Marriages. *Journal of Couple and Relationship Therapy*, 2691, 1–18.
- Carr, D., Freedman, V. A., Cornman, J. C., & Schwarz, N. (2014). Happy marriage, happy life? Marital quality and subjective well-being in later life. *Journal of Marriage and Family*, 76 (5), 930–948
- Cowan, C., & Cowan, P. A. (2000). *When partners become parents: The big life change for couples*. Mahwah, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Cowan, C., & Cowan, P. A. (1995). Interventions to ease the transition to parenthood: Why they are needed and what they can do. *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, 44(4):412–423.
- Coyne, J. C., Thompson, R., & Palmer, S. C. (2002). Marital quality, coping with conflict, marital complaints, and affection in couples with a depressed wife. *Journal of Family Psychology*, 16(1), 26–37.
- Cunningham, M., & Thornton, A. (2006). The Influence of Parents' Marital Quality on Adult Children's Attitudes toward Marriage and its Alternatives: Main and Moderating Effects. *Demography*, 43(4), 659–672.
- David, P., & Stafford, L. (2015). A Relational Approach to Religion and Spirituality in Marriage: The Role of Couples' Religious Communication in Marital Satisfaction. *Journal of Family Issues*, 36(2), 232–249.
- Donoho, C. J., Crimmins, E. M., & Seeman, T. E. (2013). Marital Quality, Gender, and Markers of Inflammation in the MIDUS Cohort. *Journal of Marriage and Family*, 75(1), 127–141.
- Driver, J. L., & Gottman, J. M. (2004). Daily marital interactions and positive affect during marital conflict among newlywed couples. *Family Process*, 43(3), 301–314.
- Fincham, F.D., & Bradbury, T.N. 1987. The Assessment of Marital Quality: A Reevaluation. *Journal of Marriage and Family*, 49(4), 797-809.
- Kiecolt-Glaser, J.K., & Newton, T. L. (2001). Marriage and health: His and hers. *Psychological Bulletin*, 127, 472 – 503.
- Hamamci, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior and Personality*, 33(4), 313-328.

- Härkönen, J. and Dronkers, J. (2006). Stability and change in the educational gradients of divorce: A comparison of 17 countries. *European Sociological Review* 22(5): 501–517.
- Isen, A., & Stevenson, B. (2010). *Women's education and family behavior: Trends in marriage, divorce and fertility*. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Jackson, G. L., Krull, J. L., Bradbury, T. N., & Karney, B. R. (2017). Household Income and Trajectories of Marital Satisfaction in Early Marriage. *Journal of Marriage and Family*, 79 (3), 690–704.
- Jackson, J.B., Miller, R.B., Oka, M., & Henry, R.G. (2014). Gender Differences in Marital Satisfaction: A Meta-Analysis. *Journal of Marriage and Family*, 76 (February), 105–129.
- Johnson, S.M., Makinen, J. A., & Millikin, J. W. 2001. Attachment injuries in couple relationships: A new perspective on impasses in couple's therapy. *Journal of Marital and Family Therapy* 27: 145–155.
- Ledermann, T., Bodenmann, G., Rudaz, M., & Bradbury, T. N. (2010). Stress, communication, and marital quality in couples. *Family Relations*, 59(2), 195–206.
- Mirecki, R. M., Chou, J. L., Elliott, M., & Schneider, C. M. (2013). What Factors Influence Marital Satisfaction? Differences between First and Second Marriages. *Journal of Divorce and Remarriage*, 54(1), 78–93.
- Mitnick, D. M., & Heyman, R. E., & Smith Slep, A. M. (2009). Changes in relationship satisfaction across the transition to parenthood: A meta-analysis. *Journal of Family Psychology*, 23(6):848–852.
- Ndubisi, N.O., Khoo-Lattimore, C., Yang, L., & Capel, C.M. (2011). The antecedents of relationship quality in Malaysia and New Zealand. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 28(2), 233 – 248.
- Pinquart, M., & Teubert, D. (2010). A meta-analytic study of couple interventions during the transition to parenthood. *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, 59(3):221–231.
- Poortman, A. R. (2005). How work affects divorce: The mediating role of financial and time pressures. *Journal of Family Issues*, 26(2), 168-195.
- Rozumah, B., & Rumaya, J. 2002. *Pengantar perkahwinan dan keluarga*. Serdang: Universiti Putra Malaysia.
- Rumaya Juhari, Irese Tan, & Siti Nor Yaacob. 2007. Pengaruh Personaliti Ke Atas Kualiti Perkahwinan Responden Cina Di Sandakan, Sabah. *Borneo Research Journal*, 1 (December), 219-235.
- Schakelford, T. K., & Buss, D. M. (2000). Marital satisfaction and spousal cost-infliction. *Personality and Individual Differences*, 28, 917-928
- Spanier, G. B., & Lewis, R.A. (1980). Marital Quality: A Review of the Seventies. *Journal of Marriage and Family*, 42 (4), 825–839.
- Stevenson, B., & Wolfers, J. (2009). The paradox of declining female happiness. Working Paper 14969, National Bureau of Economic Research, Cambridge, MA. Retrieved August 5, from <http://www.nber.org/papers/w14969.pdf>.
- Suleyman, M. (2014). Couple communication and marital stability among adults in Asella Town. Degree Thesis. Addis Ababa University, Ethiopia.
- Suriyani, Y., Fatahyah, Y & Aina Razlin, M. R. (2009). Hubungan antara perkahwinan dengan self-esteem. *Jurnal Kemanusiaan* 13: 30-45.
- Twenge, J. M., Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: A meta-analytic review. *Journal of Marriage and Family*, 65(3):574–583.

- Velotti, P., Balzarotti, S., Tagliabue, S., English, T., Zavattini, G. C., & Gross, J. J. (2015). Emotional suppression in early marriage: Actor, partner, and similarity effects on marital quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 33(3), 277–302.
- Wilcox, W. B., & Wolfinger, N. H. (2017). Men & Marriage: Debunking the Ball and Chain Myth. Retrieved July 12, 2018 from <https://ifstudies.org/wp-content/uploads/2017/02/IFSMenandMarriageResearchBrief2.pdf>.
- Yazdani, F., Kazemi, A., Fooladi, M. M., & Samani, H. R. O. (2016). The relations between marital quality, social support, social acceptance and coping strategies among the infertile Iranian couples. *European Journal of Obstetrics Gynecology and Reproductive Biology*, 200, 58–62.
- Yeh, H. C., Lorenz, F. O., Wickrama, K. A. S., Conger, R. D., & Elder, G. H. (2006). Relationships among sexual satisfaction, marital quality, and marital instability at midlife. *Journal of Family Psychology*, 20 (2), 339–343.
- Young, M., Luquis, R., Denny, G., & Young, T. (1998). Correlates of sexual satisfaction in marriage. *Canadian Journal of Human Sexuality*, 7, 115–128.
- Zainah, A. Z., Nasir, R., Hashim, R. S., & Md Yusof, N. (2012). Effects of demographic variables on marital satisfaction. *Asian Social Science*, 8 (9), 46–49.

MAKLUMAT PENULIS

SITI MARZIAH ZAKARIA

Universiti Kebangsaan Malaysia
marziah@ukm.edu.my

SALINA NEN

Universiti Kebangsaan Malaysia
salina.nen@ukm.edu.my

ABDUL RAHMAN AHMAD BADAYAI

Universiti Kebangsaan Malaysia
arab5487@ukm.edu.my

NOR HAZILA MAT LAZIM

Universiti Malaya
norhazila91@yahoo.com